

Vlaams
Parlement

ingediend op **509** (2020-2021) – Nr. 3
5 februari 2021 (2020-2021)

Verslag

namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur,
Ruimtelijke Ordening en Energie
uitgebracht door Mieke Schauvliege en Freya Perdaens

over het voorstel van resolutie

van Lise Vandecasteele en Jos D'Haese

over een stellingname
voor het behoud van open ruimte
in de vallei van de Aa in Schorvoort-Turnhout

Samenstelling van de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie:

Voorzitter: Gwenny De Vroe.

Vaste leden:

Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Andries Gryffroy, Freya Perdaens, Wilfried Vandaele;
Bart Claes, Leo Pieters, Sam Van Rooy;
Tinne Rombouts, Koen Van den Heuvel;
Steven Coenegrachts, Gwenny De Vroe;
Björn Rzoska, Mieke Schauvliege;
Bruno Tobback.

Plaatsvervangers:

Annick De Ridder, Marius Meremans, Joris Nachtergaele, Axel Ronse, Nadia Sminate;
Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Wim Verheyden;
Robrecht Bothuyne, Lode Ceyskens;
Bart Tommelein, Bart Van Hulle;
Johan Danen, Chris Steenwegen;
Hannes Anaf.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

Documenten in het dossier:

- 509** (2020-2021) – Nr. 1: Voorstel van resolutie
- Nr. 2: Amendementen

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie besprak op 19 januari 2021 het voorstel van resolutie van Lise Vandecasteele en Jos D'Haese over een stellingname voor het behoud van open ruimte in de vallei van de Aa in Schorvoort-Turnhout (*Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 509/1).

1. Toelichting

1.1. Toelichting door de indieners

Jos D'Haese stelt dat vandaag de zwarte vlaggen uithangen in Schorvoort-Turnhout waarmee men zijn protest wil tonen tegen de plannen om de vallei van de rivier de Aa te verkavelen. De vallei van de Aa heeft een grote ecologische meerwaarde, en bevat natte bloemrijke graslanden en bos met een sterke variatie aan gezonde bomen en natuurlijk de rivier de Aa zelf. Het vormt een ideaal terrein voor verschillende soorten amfibieën, insecten, vogels en zoogdieren, waaronder ook een aantal die op de rode lijst staan. Nu moet dit natuurgebied voor een groot stuk verdwijnen om plaats te maken voor driehonderd wooneenheden. Dit werd zo vastgelegd door het stadsbestuur van Turnhout in haar masterplan, dat op zijn beurt kadert binnen het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) voor de afbakening van het regionaalstedelijk gebied Turnhout en dat werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Het stadsbestuur stelt aan de actievoerders dat men weinig aan de situatie kan veranderen, aangezien de omzetting naar bouwgrond op Vlaams niveau werd beslist. Om die reden werd dit voorstel van resolutie ingediend. Er zit dan ook niemand te wachten op het volbouwen van een van de laatste open ruimtes die er in Schorvoort te vinden zijn, behalve de projectontwikkelaars. Mensen uit de buurt richtten het actiecomité Schorvoort 2020 op dat samen met Natuurpunt het gebied bouwvrij wil houden om er een ecologisch, educatief en voor iedereen toegankelijk landschapspark wil van maken.

Jos D'Haese is van oordeel dat de nood aan groene ruimte in en nabij de stad voor iedereen duidelijk is terwijl de verdroging in heel Vlaanderen ernstige proporties aanneemt. Nog elke dag verdwijnen er 7 hectare open ruimte in Vlaanderen. Ook wil de minister heel Vlaanderen vernatten en versponsen. De vraag is dan ook waarom men een natte groene long als de vallei van de Aa zou verkavelen. De minister stelde immers dat wanneer het over natuur gaat zij geen compromissen meer wilde sluiten. Met dit voorstel van resolutie wil hij dan ook de minister verzoeken deze fout recht te zetten en het GRUP te herzien zodat de 15 hectare open ruimte van de vallei van de Aa van bebouwing kan worden gevrijwaard.

1.2. Toelichting van de amendementen

Mieke Schauvliege stelt dat Groen het ook heel belangrijk vindt dat zoveel mogelijk open ruimte wordt behouden. In die zin is men tevreden dat de PVDA dit dossier onder de aandacht brengt. Toch wil men hier een kanttekening bij plaatsen en een alternatief voorstel van resolutie formuleren. In 2004 is het stedelijk gebied Turnhout afgebakend. Op dat moment werd de zone waarover het hier gaat volledig woongebied en was er de mogelijkheid om 1200 woningen te realiseren. De stad heeft vervolgens het initiatief genomen om hiervoor een masterplan op te stellen en de invulling zo kwalitatief mogelijk te realiseren. Daartoe werd de Vlaamse Bouwmeester ingeschakeld die geprobeerd heeft een masterplan op te stellen conform de principes van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Daarbij werd er geopteerd om enkel 600 woningen te voorzien, dit ondanks de ruimere mogelijkheden. Intussen zijn we enkele jaren verder, is er een masterplan op tafel gelegd maar zijn ook de inzichten gerijpt in die zin dat de aandacht voor biodiversiteit is verhoogd. Daarnaast hebben we vier droge jaren na elkaar achter de rug en weten we dat dit het nieuwe normaal is en hier extra aandacht aan moet worden besteed. In die zin kan Groen zich zeker vinden in de vraag om de open ruimte maximaal te vrijwaren. Anderzijds stelt men vast dat er in de regio vraag is naar bijkomende wooneenheden

en moet men hier ook in kunnen voorzien. Verder voorziet het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen om een verdichting bij voorkeur in de centrumsteden te doen eerder dan in buitengebied. De combinatie van deze gegevens brengt Groen ertoe aan de minister voor te stellen om overleg op te starten teneinde de vallei van de Aa maximaal te vrijwaren en te bekijken waar bijkomende bewoning dient te worden uitgesloten zodat ook in de omgeving van Turnhout grote hoeveelheden groen kunnen worden gerealiseerd en beschermd. In die zin wil men het voorstel van de PVDA wat nuanceren maar toch ook proberen de principes van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen maximaal in te vullen. Dat is dan ook de strekking van het amendement.

Hannes Anaf beaamt dat de Vlaamse Regering in 2004 het hele gebied Schorvoort heeft ingekleurd als woongebied. Het stadsbestuur heeft dan zelf het initiatief genomen om een masterplan te maken om te voorkomen dat de diverse grondeigenaars los van elkaar een verkaveling zouden realiseren zonder het geheel te bewaken, wat als gevolg zou hebben dat het volledige gebied zou worden volgebouwd. Daarom is men rond de tafel gaan zitten en is er heel wat inspraak geweest waarbij ook bezorgdheden van de buurtinwoners werden genoteerd. De bedoeling was precies goed na te denken over waar welke functies kunnen worden gerealiseerd en tevens zorg te dragen voor voldoende publiek toegankelijk groen om er aldus een aangename wijk van te maken. In het masterplan zit aldus ook een stuk publiek toegankelijk groen van 6 hectare. Het kan uiteraard steeds beter. Hannes Anaf heeft dan ook vernomen dat het stadsbestuur stappen heeft gezet om samen met de Vlaamse overheid en het kabinet van minister Zuhail Demir te bekijken of er toch niet meer groene ruimte kan gevrijwaard worden. Dit zou iedereen graag gerealiseerd zien als dit enigszins kan. De plannen zijn immers nog niet definitief. Hopelijk kan aldus nog extra groen worden gerealiseerd. Met het amendement vraagt men dus dat de Vlaamse Regering dit samen met het stadsbestuur zou bekijken en dat de Vlaamse Regering voor een deel de financiering hiervan zou opnemen. Men begrijpt de insteek van het voorstel van resolutie wel maar dat zou de volledige inspanning van het masterplan tenietdoen. Dit plan vormt evenwel een goed voorbeeld van de wijze waarop een kwalitatieve ontwikkeling kan worden nagestreefd. Het voorstel van resolutie op zich kan men dan ook niet steunen.

2. Bespreking

Paul Van Miert stelt dat hij naast parlamentslid tevens burgemeester is van Turnhout. Door de veelkleurige coalitie van zijn stad zijn reeds heel wat initiatieven genomen en worden er nog steeds genomen samen met de administratie van minister Zuhail Demir. Men is hier reeds voor dit gebied van 1200 naar 600 woningen gegaan en 6 van de 15 hectare van de betreffende vallei van de Aa werd gevrijwaard. Anderzijds groeit de bevolking van Turnhout nog sterk. Zo had men volgens de prognoses tegen 2030 46.000 inwoners verwacht terwijl men ondertussen in 2019 reeds aan 45.000 inwoners zat. Op 1 januari 2021 zit men reeds, inclusief wachtregister, op 45.953 mensen. Daar moet dus een evenwicht in gezocht worden en men doet er alles aan om het betrokken gehucht leefbaar en bewoonbaar te houden. Verder betreft dit dossier een prerogatief van de gemeente en is het parlement niet de plaats om dergelijk dossiers te bespreken. Hij begrijpt het spel van Jos D'Haese die enkel de veelkleurige coalitie een hak wil zetten. De N-VA zal dan ook tegen het voorstel van resolutie stemmen. Wat het amendement betreft, stelt hij dat dit samenvalt met wat nu reeds de realiteit is. Ook bij het amendement zal men dus tegenstemmen.

Leo Pieters stelt dat het hier wel de gemeenteraad van Turnhout lijkt. Hij herinnert aan de hoorzittingen over de droogte eind juni 2020 (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 437/1 en 2). In uitvoering daarvan werden door de minister plannen opgesteld en het is aan de gemeenten om dit kwaliteitsvol in te vullen. Hij ziet ook niet goed in hoe het amendement aansluit op het voorstel. Als de stad een compensatie kan

verkrijgen voor het vrijwaren van dat gebied is dat goed voor Turnhout maar het komt het parlement niet toe zich daarover uit te spreken. Het Vlaams Belang zal zich dan ook op beide teksten onthouden.

Tinne Rombouts was ook verbaasd bij de vaststelling dat dit dossier hier in de commissie wordt geagendeerd. In de ruimtelijke ordening zijn de bevoegdheden duidelijk bepaald waarbij het parlement er voor gekozen heeft dit zo dicht mogelijk bij de burgers te behandelen, zijnde door het lokale bestuur. Anderzijds is er ook een Vlaams beleid en vormt het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen een kader waarbinnen die bevoegdheid moet worden uitgeoefend. Het komt aan de minister en haar administratie toe om hierop toe te zien. Bij knelpunten of problemen kan de minister in overleg gaan met het lokale bestuur. Zij heeft er dan ook veel moeite mee dat het parlement zou stellen wat een lokaal bestuur of de minister zou moeten doen in een specifiek dossier. Dit is geen zaak van het parlement, zeker niet als het overleg nog niet afgerond is. Ze begrijpt dat hier reeds een heel traject aan voorafging zoals het opstellen van een masterplan. Dit laatste lijkt haar ook een goed instrument om grotere gebieden in een gemeente te gaan ontwikkelen omdat men dan over een globale visie beschikt. Ze is wat verwonderd over de tussenkomsten van Mieke Schauvliege en Hannes Anaf wier partijen ook lokaal betrokken zijn in dit dossier. Ze gaat ervan uit dat men op bovenlokaal en lokaal niveau eenzelfde visie omarmt. Wat het amendement betreft met de vraag naar overleg en eventueel de nodige middelen, herhaalt zij dat ook hier een duidelijke delegatie geldt. Aangezien dit overleg er is lijkt dit amendement dan ook zonder voorwerp. Wat de vraag naar middelen betreft, verwijst ze naar de lopende bespreking van het ontwerp van Instrumentendecreet. Ze wil ook niet de indruk wekken dat men het lokale bestuur onvoldoende vertrouwt. Zij is wel voorstander van het vrijwaren van extra open ruimte, maar stelt dat daar nog andere mogelijkheden zijn dan hiervoor middelen te vragen. Zo kan bijvoorbeeld een hogere bouwdichtheid worden overwogen. CD&V zal dus, gelet op het vertrouwen in de lokale besturen, het bestaande beleidskader en het toezicht hierop, tegen het amendement en het voorstel van resolutie stemmen.

Steven Coenegrachts sluit zich aan bij de tussenkomst van Tinne Rombouts. Hij vindt het ook opmerkelijk dat het parlement gebruikt wordt om een discussie van het lokale niveau te beslechten. Hij zit lokaal ook in de oppositie maar kan zich niet inbeelden dat hij al die dossiers hier ter tafel zou brengen. Gelet op de verdeling van bevoegdheden moeten dergelijke dossiers dus worden overgelaten aan lokale besturen. Om die reden zal men dan ook tegen het amendement en het voorstel van resolutie stemmen.

Jos D'Haese vindt het jammer dat hem verweten wordt spelletjes te spelen. Wanneer zijn partij lokaal tussenkomt verwijst men naar de regels van het Vlaamse niveau en hier wordt gesteld dat het een lokale zaak is. Het is ook niet zijn bedoeling de gemeenteraad hier over te doen of te stellen wat het lokale bestuur dient te doen, maar wel wat de minister moet doen. Die heeft de mond vol van de Blue Deal, de versponzing en vernatting, maar wanneer het concreet wordt en de fouten uit het verleden moeten worden rechtgezet na voortschrijdend inzicht, geeft men niet thuis. Hij betreurt het amendement omdat het een afzwakking betreft terwijl duidelijk moet zijn dat dit soort gebieden ook in stedelijke ruimtes nodig zijn, waarbij hij verwijst naar het voorbeeld van Antwerpen. De kritiek dat ingebroken wordt op een lopend proces verwerpt hij met de stelling dat als men wacht het gewoonweg te laat is. Als hij mocht stemmen dan zou hij uiteraard het voorstel steunen maar het amendement wegstemmen.

Hannes Anaf verduidelijkt nog dat hij niet tevreden is met dit voorstel van resolutie en het dan ook niet zal steunen. Het zou het vele werk dat in het masterplan kroop tenietdoen en het zou niet ernstig zijn. Verder nodigt hij Jos D'Haese uit om een

bezoek te brengen aan de stad en haar kwalitatieve verdichtingsprojecten met veel openbaar groen. Sp.a steunt dan ook enkel het amendement.

3. Stemming

Ter stemming gelegd worden de amendementen nr. 1 en 2 (*Parl. St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 509/2) verworpen met 9 stemmen tegen 3 en wordt het voorstel van resolutie van Lise Vandecasteele en Jos D'Haese over een stellingname voor het behoud van open ruimte in de vallei van de Aa in Schorvoort-Turnhout verworpen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Gwenny DE VROE,
voorzitter

Mieke SCHAUVLIEGE
Freya PERDAENS,
verslaggevers